

Ladislav Babić

Jedno stablo raste u šumi

Kad je *Bog* stvorio čovjeka, ovaj isprva bijaše sam, jedini na svijetu. Sve dok mu *Tvorac* ne podari *Evu* iz njegova rebra. "*Hvala ti Bože, nisam više osamljen, ima još netko poput mene*" – ushićeno mu zahvali spazivši družicu, a radost mu povećavaše sitne ali bitne razlike među njima. I danas svakodnevno korištene u svrhu koja je *Adamu* prva bila na pameti. Kako se broj prisutnih na globusu povećavao, množili su se uzajamni susreti, uz pojačano oduševljenje sve raznolikijim izborom za svakodnevne "igrice", ali i ozbiljnije djelatnosti poput lova, skupljanja plodova, poljoprivrede, izrade skloništa,... Povezanost među ljudima narastala je – nastajao je kolektiv. Kolektivi, s obzirom da se to zbivalo širom preogromne za njene stanovnike planete. Ljepilo koje je počelo povezivati ljude u zajednice istovremeno je uzrokovalo i nesretne, najvećem broju članova nevidljive i nespoznatljive posljedice – uništavanje osnova njihove individualnosti, svodeći začudnost božje kreacije na vrijednost serijskog, industrijskog rada *Tvorca*. Kad iznosiš ili podereš cipele, naprosto ih odbaciš zamijenivši ih novima s proizvodne trake. Serijska izrada smanjuje njihovu cijenu i žal za odbačenim. Bez pretjeranog tugovanja (prikryveno formalizmom slapova slane vode i grmljavinom jauka), počeli su ljudi jedni druge prepuštati vlastitim sudbinama (skrojenima uz učešće bližnjih), ili ih naprosto odbacivati – posebno ako pripadaše drugim zajednicama – uviđajući *Stvoriteljem* ugrađenu sposobnost vlastite serijske reprodukcije.

Dok je ljepilo sve čvršće vezivalo članove kolektiva, čije vrijednosti su polako nadvladavale one osobne, od *Boga* usađene (ne zaboravimo, nije zajednica - već je osoba božja tvorevina!), umjetno podižući cijenu kolektiva, ona njegovih članova sve se više srozavala. Postadoše prirodnima pozivi na vlastito žrtvovanje života božjih stvorova (što li su prisilna novačenja za rat nego pozivi – pride klanja neprijatelja - na suicid koji vjere zabranjuju?) u ime grupnih interesa. Sve profiliranijih kao elitnih, uz prilično slab odaziv zajednice na potrebe najpotrebitijih.

Za grupu normalnih postade položiti svoj život, za jedinku jedva jedvice crkavicu socijalne pomoći. Sve pravdano budalaštinama božje odabranosti grupe i njenog porijekla od netragom prohujalih stoljeća, dok je izopćeni jadnik tek notorna ljenčina koja u ime zahvalnosti na toleriranju treba, kad ustreba (za što ga nitko ne pita), vratiti "dug" s lihvarskom kamatom – vlastitim životom!

Ako je *Tvorac* savršen, kakvim ga prikazuju, svakako u svoju tvorbu nije usadio sebičnost, pa zamjena teza proglašavanjem težnje za razvijanjem osobnosti egoizmom, nikako ne stoji (naravno, ne izrodi li se u svoju suprotnost). A u etičkom smislu konvergencije prema iskonskoj ljudskosti, samo svjedoči kako je ogromna većina udaljenija od cilja negoli najdalja zvijezda. Smatramo li proizvode evolucije u prosjeku sve savršenijima, tada – pojmivši značenje prosjeka - bjelodanim postaje jad ljudskog roda, ujedno logično objašnjavajući bijedu svijeta koji stvaraju.

Fuš majstori ne mogu nego stvoriti fuš proizvod. Retrogradni gledajući, posljedično biva demantirana i savršenost *Stvoritelja* u koju se vjernici zaklinju. Sve se ovo lako provjeri, primjerice na prvom kućnom savjetu solitera, gdje se zauzimate za ekonomski jedva samoodržive stvorove, dok ih kolektiv većinom glasova prisiljava ulaziti u projekte van njihove moći praćenja. Kao da umirućeg prisiljavate graditi vlastitu grobnicu. Taj sitni podskup goleme množine koja se uzvišeno naziva narodom (narodima), tek je reprezentativni primjer manjka uzvišenosti gomile, kakvu ona nastoji gajiti pozivanjem na djela istaknutih

pojedinaca, intelektualno, moralno, profesionalno ili na bilo koju drugi način izdignutih nad masom. Znanstvenika, glumaca, slikara, pisaca, sportaša, ..., čija djela neovlašteno prisvaja kao navodni dokaz vlastitog ugleda. Kao kad bi konji u prid uzvišenog konjstva, isticali četveronožnog pobjednika kasačkog derbija.

Prirodnim postaje pitanje, s čega tolika neravnoteža uzajamnih brižnosti pojedinca i zajednice u kojoj živi (ne, pripada, nego živi - osoba nikome ne pripada!)? Odgovor leži u atavističkoj, još uvijek prevladavajućoj svijesti da gomila pojedincu pruža veću sigurnost (što mu izgleda ogromnim dobitkom u odnosu na nenadoknadivi gubitak njene zaštite) i rastočenom kolektivnom moralu zajednice po kojem izgubljeni član i nije pretjerano bitan. Jednostavno, većina ljudi se poput ostalih živih stvorova nastoji [zbijati](#) u krdo, čisto biološke sigurnosti radi, ma kakvim eufemizmima imenovali taj instinkt. Daklem, u čemu je stvar? Možemo je promatrati iz vjerničke ili humanističko etičke perspektive. Radi se ili o povratku božanskim vrijednostima utkanima (ali razvojno degeneriranima) u svakog pojedinca, ili o evolutivnoj težnji dosezanja iskonske ljudskosti svakoga od nas. Bez obzira vraćali se u prošlost ili bili okrenuti budućnosti, tragamo za istim: zagubljenom ili još ne stečenom ljudskošću. A nju nam neće pružiti kolektiv, mada smo po prirodi stvari osuđeni da je – svatko za sebe sama - tražimo kao njegov dio. Povijest ne poznaje humanistički nastrojene narode, ali zna pojedince koji su iskakali svojom čovječnošću.

Ne smije narod (mješavina šljama, prosjeka i vrsnosti - naročito onih u etičkom smislu) biti uzor jedinkama, već očovječeni pojedinci moraju služiti na ogled (praktični, a ne naprosto formalni) narodima. Šuma stablu priušta propinjanje u visove ili ga guši u kržljavilo na nivou tla, sama birajući hoće li postati tek puzavim šipražjem. Sudbina joj je vezana uz slobodu razvoja mladica, od kojih će se najplemenitije izdići ma kako ih zatiralo. Što se u svijetu doista zbiva uslijed evolutivnih razlika ljudskih stvorenja (iz čega slijede razlike u ponašanju), jasno je uočljivo.

Jednom se živi. Ateisti su svijesni svoje budućnosti, dok i najgori vjernici ustrajno vjeruju u svakojaka čuda, nadajući se provući kroz iglene uši "božjeg suda" unatoč zala koje su počinili. Svašta! Jedinu realni uvid o nama su djela počinjena na jedinom opstojećem svijetu, neovisno od toga dali će ih ispravno valorizirati tek daleki potomci.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://www.diogenpro.com>

NEKOPIRATI